וכיון שניטבלו רגלי כהנים במים חזרו המים לאחוריהם שנאמר °וכבוא נושאי הארון עד הירדן וגו' ויעמדו המים היורדים מלמעלה קמו נד אחד,וכמה גובהן של מים?שנים עשר מיל על שנים עשר מיל כנגד מדינה ישראל דברי ר' יהודה,אמר לו ר' אלעזר בר' שמעון לדבריך אדם קל או מים קלים,הוי אומר מים קלים אם כן באין מים ושוטפין אותן,אלא מלמד שהיו מים נגדשין ועולין כיפין על גבי כיפין יתר משלש מאות מיל עד שראו אותן כל מלכי מזרח ומערב שנאמר °ויהי כשמוע כל מלכי האמרי אשר בעבר הירדן ימה וכל מלכי הכנעני אשר על הים את אשר הוביש ה' את מי הירדן מפני בני ישראל עד עברם וימס לבבם ולא היה בהם עוד רוח מפני בני ישראל" ואף רחב הזונה אמרה לשלוחי יהושע °כי שמענו את אשר הוביש ה' את מי ים סוף וגו'" וכתיב °ונשמע וימס לבבנו ולא קמה עוד וגו'"*"עודם בירדן אמר להם יהושע "דעו על מה אתם עוברים את הירדן על מנת שתורישו את יושבי הארץ שנאמר °והורשתם את כל יושבי הארץ מפניכם וגו'" אם אתם עושין כן מוטב ואם לאו באין מים ושוטפין אותיכם' מאי 'אותיכם' אותי ואתכם,עודם בירדן אמר להן יהושע "הרימו לכם איש אבן אחת על שכמו למספר °לשבטי ישראל וגו' וכתיב °למען תהיה זאת אות בקרבכם כי ישאלון בניכם מחר לאמר מה האבנים האלה לכם וגו' סימן לבנים שעברו אבות את הירדן עודם בירדן אמר °שאו לכם מזה מתוך הירדן ממצב רגלי הכהנים הכן שתים עשרה אבנים והעברתם אותם עמכם והנחתם אותם במלון אשר תלינו בו הלילה וגו'" יכול בכל מלון ומלון ת"ל "אשר תלינו בו הלילה" אמר רבי יהודה אבא חלפתא ורבי אליעזר בן מתיא וחנניא בן חבינאי עמדו על אותן אבנים ושיערום כל אחת ואחת שהולה כארבעים סאה וגמירי דמעונא דמדלי אינש לכתפיה תילתא דמעוניה הוי*ואמאן אתה מהשב לאשכול שנאמר °וישאהו במוט בשנים" ממשמע שנאמר 'במוט' אני יודע שבשנים,מה תלמוד לומר בשנים? בשני מוטות אמר רבי יצחק *טורטני וטורטני דטורטני הא כיצד שכנה נשאו אשכל,אחד נשא רימון,ואחד נשא תאינה,יהושע וכלב לא נשאו בלום*אי בעית אימא משום דחשיבי ואי בעית אימא שלא היו באותה עצה.פליגי בה רבי אמי ורבי יצחק נפחא חד אמר לדברי רבי יהודה כחנייתן

יותר מקום מלוה מיל. תימה לר"י והא ליכא מצוה למירמי מלא תלתא פרסי* וי"ל שהיו מגדשין והולכין למעלה מן הענינים ילמדנו רבי לוי לומר עד לכאן ולא יותר ומיהו אי בעי למימר דמיירי בכגון דאיכא מצוה בהדי הכי נמי לא ניחוש דמצוה לא בטלה כדאמרינן בפ"ק דמגילה (דף ג:) גבי מקרא מגילה דאי בעי למימר דמיירי בכגון דאיכא מצוה בהדי הכי נמי לא ניחוש דמצוה לא בטלה כדאמרינן בפ"ק דמגילה (דף ג:) גבי מקרא מגילה

[בדפוסים כ"ב שא]

עודם בירדן למר להם יהושע.

[ירושלמי] למר ריש לקיש בירדן קיבלו עליהן את הגסטרות למר להן יהושע שם הן אתם מקבלין את הגסטרות שהמים בוקעין ושוטפין אתכם למר רבי סימון ב"ר זביד ויהות תדע לך שהוא כן שהרי עכן חטא ורובם של סנהדרין נפלה בני למר ר' לוי ביגנה הוטרה הרלוטה יגאתה בת קול ואמרה הן לכם עסק בגסטרות: **גמירי** כל טוטא.

[ירושלמי] לית את מר להון לטעון מן הרעה לל מלכבותיה ומן מרכבותיה לכתיפיה להוות דתלי ליה [מן הרעה על כתיפיה] ולת דמי ההוא דתלי ליה להוות [דלומרן מטין ליה]:

טורטני וטורטני דטורטני.

פירש ר"ת דטורטני בלטון יון קרא של מלוים וכילד בשתוהו הביאו בני עמודים וכירגוס בחבלים ונתנו התבשל על גבי חבלים ונתנו מוטות בחבלים בקלה העמודים המסורגים והתבשל נתן מוטו ח' מן הקלה מזה להלה וכיולא בה ברחב מקלה התחר נמלאו שני מוטות ברחב העמודים המסורגים בחבלים והתבשל נתון בחבלים *ועל כל מוטו מלאו המוטות שני מוטות פתוחין מהן מוטו ברחב זה ומוטו ברחב זה נמלאו תרבץ מוטות ברחבי שני מוטות הנתונים ברחבי העמודים וכל מוטו ומוטו מלאו ד' מוטות היו מוטנים לותן שני מוטות ברחב ומוטות ומוטות על מוטות ירושלמי כתיב תים תחד תים תחד למטה על דעתיה דרבי ישמעאל דו לומר ביטוי היו שמנה בתחבל לדעתיה דרבי ישמעאל דו לומר ביטוי היו שמנה בתחבל ולדעתיה דרבי ישמעאל דו לומר ביטוי היו שמנה בתחבל ולדעתיה דרבי עקיבא מוטרטין ומוטרטי טורטני:

כתנייתן

[ירושלמי] לית את מר להון לטעון מן הרעה לל מלכבותיה ומן מרכבותיה לכתיפיה להוות דתלי ליה [מן הרעה על כתיפיה] ולת דמי ההוא דתלי ליה להוות [דלומרן מטין ליה]:

טורטני וטורטני דטורטני.

פירש ר"ת דטורטני בלטון יון קרא של מלוים וכילד בשתוהו הביאו בני עמודים וכירגוס בחבלים ונתנו התבשל על גבי חבלים ונתנו מוטות בחבלים בקלה העמודים המסורגים והתבשל נתן מוטו ח' מן הקלה מזה להלה וכיולא בה ברחב מקלה התחר נמלאו שני מוטות ברחב העמודים המסורגים בחבלים והתבשל נתון בחבלים *ועל כל מוטו מלאו המוטות שני מוטות פתוחין מהן מוטו ברחב זה ומוטו ברחב זה נמלאו תרבץ מוטות ברחבי שני מוטות הנתונים ברחבי העמודים וכל מוטו ומוטו מלאו ד' מוטות היו מוטנים לותן שני מוטות ברחב ומוטות ומוטות על מוטות ירושלמי כתיב תים תחד תים תחד למטה על דעתיה דרבי ישמעאל דו לומר ביטוי היו שמנה בתחבל לדעתיה דרבי ישמעאל דו לומר ביטוי היו שמנה בתחבל ולדעתיה דרבי עקיבא מוטרטין ומוטרטי טורטני:

כתנייתן

תוספות שאנץ

ממשמע שנאמר במוט איני יודע שבשנים אמר ר' יצחק טורטני ושרטני דטורטני משוי ומשוי תחת משוי שהתחתונים מסייעים את העליונים ובכל מוט אחד היה מוטות קטנים אחד לראש האחד ואחד באלכסון (כוה). ור' בני אדם נושאים מוט אחד ור' אחרים נושאים מוט האחר ור' יצחק לא מקרא שמיע ליה. וא"ת סגא לן דבעי ר' בני אדם דלמא ה"מ איני יודע שבשנים ל) דצריך בני אדם למוט אחד ולשני מוטות ר' בני אדם ופר"ח הכי גרסת"ל בשני מוטי דצריך לכל מוט ומוט ב' מוטות לב' ראשי המוטות ולא היו המוטות באלכסון כדי שלא יפול האשכול לארץ אלא האשכול היתה מונחת על המוטות כמין דף שהולכת מזה לזה(כוה). וצריך שני בני אדם לד' ראשי המוטות ואם כן הוו ח' בני אדם. ור"ת פי' דנשקא לן במוט ר"ל שנים דשני ברין היו למוטה הזהב והיו נושאין אותו בשני בדים: שלח

ל) פ"ה דל"ל דצריך ב' בני אדם למוט אחד אלא בשנים בני מוטות והייט ד' בני אדם ופר"ח.